Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 250. Brașovŭ, Duminecă 15 (26) Noemvrie 1888.

**Brașovŭ**, 12 Noemvre v.

Cu ocasiunea desbaterei proiectului de lege militară în comisiunea pentru armată, deputatulŭ Thaly a atrasŭ atențiunea colegilorŭ sĕi asupra împregiurărei, că membrii dietei, carĭ suntŭ în același timpŭ și oficerĭ în reservă, în casulŭ unei mobilisărĭ generale n'arŭ trebuì sĕ fiă împedecațĭ în esercitarea datoriilorŭ lorŭ de legiferare. Comisiunea a hotărîtŭ sĕ aducă în formă de resolutiune acéstă cestiune înaintea dietei, lăsândŭ la disposițiunea ei sĕ aviseze pe ministrulŭ de honvedĭ a studia lucrulŭ.

Deputatulŭ Thaly pune decĭ față 'n față împlinirea duorŭ feluri de datorii: datoria de a legifera cu datoria de a-șĭ apĕra patria. Și lucru ciudatŭ, datoria de a-șĭ apĕra patria o consideră ca o datoriă de a doua mână.

Nu scimŭ ce vorŭ dice la acésta „patrioții" patentațĭ kulturegyletiștĭ și gazetarĭ, dér noi putemŭ constata unŭ lucru, că adecă legislatorilorŭ ungurĭ le convine multŭ mai bine sĕ stea, în casulŭ unei mobilisărĭ, pe băncile dietei, unde e caldŭ, comodŭ și se dau diurne, decâtŭ sĕ sufere incomodările casarmei, sgomotulŭ armelorŭ, vêntulŭ, plóia orĭ ninsórea, și póte și comanda germană. Le convine multŭ mai multŭ a face pe „domnii" în dietă, a dispune de sórtea poporațiunei și cu deosebire a naționalităților nemaghiare, decâtŭ a sta smirna sub superiorĭ germanĭ, fiă chiar și pentru apĕrarea patriei.

Dér în același timpŭ, poporulŭ și cei carĭ nu suntŭ „domnĭ" în dietă sĕ stea strînșĭ în curelele și hainele cătănescĭ, sĕ asude sub greutatea armăturei, sĕ sufle'n mânĭ între zidurile recĭ ale casarmei și póte că sĕ facă și cunoscință cu câte unŭ glonțŭ alŭ dușmanului apĕrândŭ patria și pe domnii din dietă, căcĭ — dragŭ Dómne — ei suntŭ ocupațĭ de nu mai sciu unde le stă capulŭ cu făurirea legilorŭ.

Sĕ admitemŭ, în casulŭ unei mobilisărĭ, ca scusă legiferarea sub cuvêntŭ că, pe când poporațiunea apĕră patria de dușmanii din afară, deputații din dietă apĕră prin legĭ binefăcĕtóre poporațiunea de dușmanii dinăuntru.

Negreșitŭ că atuncĭ arŭ trebui „părinții patriei" sĕ făurescă legĭ pentru ușurarea dărilorŭ, pentru îmbunătățirea stării materiale a poporațiunei, pentru desvoltarea diferitelorŭ popóre în spiritulŭ naționalității lorŭ, și în genere legĭ pentru egala îndreptățire a naționalităților pe tóte terenele, punêndu-se capĕtŭ tuturorŭ nedreptățirilorŭ și persecuțiunilorŭ.

Dér când legiferarea dietei e o fabricare de legĭ pentru sporirea dărilorŭ, până si pe cele mai necesare mijlóce de traiu ale poporațiunei, pentru sporirea datoriilorŭ statului, pentru împedecarea desvoltării naționale a popórelorŭ nemaghiare, carĭ formézá majoritatea poporațiunei statului; când șoviniștii din dietă aprobă și aplaudă tóte mĕsurile ilegale, arbitrare și vexatóre ale regimului în contra majorității poporațiunei, care duce prin urmare pe umerŭ și partea cea mai mare a sarcinelorŭ statului, atuncĭ ne mirămŭ că deputații carĭ suntŭ în armată mai cerŭ sĕ fiă scutițĭ, dela împlinirea datoriei lorŭ de a'șĭ apĕra patria, față cu o astfelŭ de activitate legislatorică.

Dér póte fi acésta, chiar în casulŭ când activitatea lorŭ ar fi fructiferă și binefăcătóre, unŭ motivŭ, ca unii sĕ îndure tóte greutățile unei mobilisărĭ, ér alții sĕ stea pe perinile băncilorŭ dietei?

Caracteristică trăsură a patriotismului kulturegyletistŭ, cu care șoviniștii se laudă bătêndu-șĭ pepturile!

Suntemŭ curioșĭ sĕ vedemŭ ce va dice ministrulŭ honvedilorŭ, ce vorŭ dice kulturegyletiștii și ceilalțĭ șoviniștĭ, carĭ pretindŭ a învĕța pe alții patriotismŭ.

Noi Românii de multŭ l'am cântăritŭ patriotismulŭ șoviniștilorŭ și nu credemŭ că se va găsi vreunŭ Românŭ, care sĕ-șĭ fi făcutŭ vre-odată ilusiunĭ de elŭ.

---

## Situația ministeriului Rosetti-Carpŭ.

Mai mulțĭ deputațĭ și senatorĭ s'au adunatŭ la „Hotel de France", spre a rĕspunde la invitațiunea ce li se făcuse de către guvernŭ, scrie „Epoca".

Adunarea era dér compusă mai alesŭ de junimiștĭ, cu tóte că veniseră la acéstă întrunire și câteva persóne neaparținêndŭ acelui grupŭ.

D-lŭ *Carpŭ* a deschisŭ ședința, anunțândŭ, că s'au urmatŭ nouĕ negociațiunĭ între guvernŭ și partidulŭ liberalŭ-conservatorŭ, pentru a se ajunge la o înțelegere. D-lŭ Carpŭ a spusŭ, că discuțiunea a urmatŭ asupra acestorŭ trei puncte:

1. Complectarea ministerului cu trei membri luațĭ din sînulŭ partidului liberalŭ-conservatorŭ.

2. Forma constituțională în care trebue sĕ se facă acéstă modificare a cabinetului; liberalii-conservatorĭ fiindŭ de părere ca ministeriulŭ întregŭ sĕ-șĭ dea demisia, și apoi după sfatulŭ președinților Camerii și alŭ Senatului, M. S. Regele sĕ însărcineze totŭ pe d. Th. Rosetti sĕ compue ministeriulŭ, care ar fi astfelŭ adevĕrata emanațiune a parlamentului.

3. Cestiunea proiectelorŭ de lege; căcĭ cei trei membri din partidulŭ liberalŭ-conservatorŭ, carĭ trebue sĕ între în cabinetŭ, cerŭ ca proiectele de lege sĕ fiă supuse unei nouĕ discuțiunĭ, în sînulŭ consiliului de miniștri, înainte d'a fi aduse în desbaterea corpurilorŭ legiuitóre.

D-lŭ Carpŭ, înainte d'a se rosti asupra acestorŭ puncte, cerù sĕ audă părerea deputaților presențĭ.

Discuția se suspendă dece minute, pentru ca cei presențĭ sĕ se pótă consulta.

Se remarcă numĕrulŭ micŭ alŭ conservatorilorŭ purĭ, dice „Românulŭ".

Deputații comentéză cu vioiciune pretenția conservatorilorŭ de a demisiona cabinetulŭ.

La redeschidere, d. *Volenti*, celŭ ântêiu înscrisŭ, vorbindŭ în numele tinerimii, care va da concursŭ guvernului, protestéză energicŭ, în mijloculŭ unanimelorŭ aplause ale adunării, contra pretenției de a demisiona cabinetulŭ.

*D. Ressu* spune, că întru câtŭ privesce programulŭ nu vorŭ fi dificultățĭ, d-sa îlŭ primesce mai întregŭ. In ceea ce privesce demisionarea cabinetului, d-sa consideră acésta ca cestiune constituțională.

D. Ressu crede, că, orĭ-cum ar face cabinetulŭ, séu întroducêndŭ de-a dreptulŭ pe conservatorĭ orĭ demisionândŭ, e totŭ una; prin urmare de ce atâta repulsiune de retragere.

*D. I. Rădulescu*, în numele liberalilorŭ, declara, că a venitŭ pe aicĭ unŭ programŭ și nu înțelege ca acelŭ programŭ, care e liberalŭ, sĕ se stîrpéscă. Amintesce conservatorilorŭ, că țéra nu i-ar fi trimisŭ la Cameră déca nu'i reabilitau liberalii. Le spune sĕ'șĭ mai micșoreze pretențiunile și poftele, déca nu partidulŭ liberalŭ tînĕrŭ ce se va reconstitui în Cameră îi va pune la loculŭ lorŭ.

Mai vorbescŭ domnii Duca, Chrisenghi, Ghica-Comăneștĭ, Hina și Voinovŭ, cam în același sensŭ.

*D. Duca* este de părere, ca sĕ se împace guvernulŭ orĭ cum cu conservatorii, de-órece liberalii fiindŭ desunițĭ, ramurile partidei conservatóre s'arŭ face stăpâne pe situațiune.

D. Voinovŭ accentuéză caracterulŭ liberalŭ alŭ programei guvernamentale și spune condițiile sub carĭ liberalii 'i dau concursulŭ. Cere ca guvernulŭ sĕ încerce inmediatŭ sĕ obțină unŭ votŭ de încredere dela Cameră

D. *Carpŭ* a luatŭ din nou cuvêntulŭ și după ce a resumatŭ desbaterile, a exprimatŭ cam astfelŭ părerea sa:

Primulŭ punctŭ, acela alŭ reconstituirei ministerului, cu trei colegĭ noui, nu face nicĭ o dificultate, nicĭ dintr'o parte, nicĭ dintr'alta.

Asupra cestiunei discutării din nou a proiectelorŭ de lege, d-sa declară, că a dobânditŭ convingerea că marea majo-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

### Sfântulŭ Ilie în credința țĕranilorŭ românĭ din Sĕlagiu.

(Legendă.)

Sfântulŭ Ilie fost'a la începutŭ omŭ cum suntŭ toțĭ ómenii din lume, cu deosebire însĕ, că elŭ era fericitŭ din cale afară.

Și cum sĕ nu fi fostŭ? Avea nevastă frumósă cum nu póte fi pe pămênt ființă femeiască; drăgălașe la vorbă, blândă la sufletŭ, câtŭ gândeai, că raiu și nu altceva o sĕ fiă viéța în tovărășia ei.

Dér cine a auditŭ vre-o dată, ca fericirea sĕ fiă statornică în lumea acésta schimbăcĭósă?

Sfântulŭ Ilie și elŭ vĕdêndŭ în căscióra sa întrunită atâta nestimată de podóbă femeiască, atâta darŭ de susŭ, chitea: femeia mea e frumósă, mai frumósă decâtŭ celelalte femei și nu e chipŭ sĕ se ascundă din vĕdulŭ lumei; vĕdută ușorŭ o sĕ cadă dragă, ér păsĕruica leșuită cade pe nevĕdute în lațurile întinse de vênĕtorulŭ lacomŭ și fără astêmpĕrŭ.

Sfântulŭ Ilie era acum gelosŭ pe femeia sa.

Ar fi voitŭ ca nicĭ bórea de séră sĕ nu'i adie nevasta lui supțirică ca firulŭ de cânepă; ba se temea, ca nu cumva rada sórelui sĕ-i atingă buzele ei cele ca frunda de fagŭ, când primăvéra prinde a înverdi codrulŭ.

Dér ce sĕ-i facĭ? Femeiă a fostŭ și ea. Din când în când prindea vorbă cu unulŭ cu altulŭ. In nevinovăția ei de toporașŭ nu lua sémă, cum glasulŭ ei îmbată ca vinulŭ celŭ bunŭ muritorii, cum bărbatulŭ ei, Sfântulŭ Ilie, di de di, anŭ de anŭ, ajunge a fi totŭ mai gelosŭ.

Bietulŭ de omŭ cum elŭ însușĭ îșĭ sapă adesea grópa fericirei!

In cele din urmă viéța Sfântului Ilie era mai multŭ amarŭ și duioșire, decâtŭ traiu omenescŭ; era pe aci, pe aci nesuferită. Gelosia cea de scârbă aducĕtóre îlŭ stăpânise cu totulŭ.

Intr'unŭ amurgŭ de séră, cum ședea elŭ la masă, cufundatŭ în gândurile greu apăsătóre ale vieții dilnice, părutu-i-s'a că aude ca freamĕtŭ de frundă vorbă dulce de dragoste în chilia lăturașe și cu câtŭ asculta mai cu neastêmpĕrŭ, cu atâtŭ i-se părea mai tare, că rostulŭ e străinŭ.

Gelosia cea diavoléscă în clipita asta'i întunecase cu totulŭ cumințile. Era o fiéră sĕlbatică, nu altceva.

„Ah, femeiă necredinciósă, — îșĭ dice în gândulŭ sĕu tulburatŭ, — cum, tu acinea în căscióra mea, acinea dinaintea mea mĕ vindĭ cu inimă fără sufletŭ omenescŭ; nesocotit'o, n'ai gânditŭ, că este rĕsplată pentru orĭ ce pĕcatŭ?!"

Vai, cum adesea și celŭ mai cu minte omŭ îșĭ perde cumpĕtulŭ!

Sfântulŭ Ilie, neținêndŭ sémă, că în chilia lăturașe femeia sa cu băiĕtulŭ lor întorsŭ din o cale depărtată s'a lăsatŭ în vorbe de dorŭ, în ochĭ cu scânteia rĕsbunării ia în mână unŭ cuțitŭ grócnicŭ și întră cu o săritură mĕsurată în chilia pe jumĕtate întunecată de umbrele nopții. O clipelă, și femeia și băiatulŭ zacŭ ca doi brugĭ de aurŭ stropițĭ de sânge la picióarele omului stăpânitŭ de gelosia cea afurisită!

Infiorătorŭ a fostŭ ceasulŭ deșteptării. Sfântulŭ Ilie sta ca lovitŭ de trăsnetŭ dinaintea raiului sĕu risipitŭ. Ar fi voitŭ, ca sĕ se deschidă pămêntulŭ pentru ca sĕ-lŭ înghiță de viu și sĕ curmeze firulŭ unei viețĭ nenorocite.

Dér fulgerulŭ nu'lŭ trăsnea; pămêntulŭ nu-lŭ înghițea. Elŭ avea sĕ sufere róda muncei sale.

Consciința nu-i da răgazŭ măcarŭ pe o clipă. Diua pribegea mereu prin văi, munțĭ și codri neumblațĭ. Ér nóptea, când voia sĕ-șĭ odichnéscă mădulările obosite, i-se ivea în gândŭ faptulŭ sĕvêrșitŭ și odichna érășĭ îlŭ părăsea.

In cele din urmă, după multe sbuciumărĭ și torturĭ chinuitóre, departe de sgomotulŭ lumei, se retrase într'unŭ pustiu părăsitŭ de orĭ ce ființă viețuitóre. Aci cu postŭ strașnicŭ și cu rugăciunĭ de milă îșĭ petrecea dilele una după alta. Rădĕcinĭ amare de plante, udate cu la-

ritate a punctelorŭ din programŭ suntŭ împărtășite de membrii partidului liberalŭ conservatorŭ.

Câtŭ pentru cestiunea constituțională, d. ministru de externe a rugatŭ pe deputațĭ sĕ permită miniștrilorŭ ca sĕ resolve ei acéstă cestiune (demisiunea ministerului.) D-lŭ Carpŭ dise, că se va ține unŭ consiliu de miniștri sub președința Regelui. Acéstă cestiune va fi din nou cercetată și rógă pe deputațĭ, ca sĕ viă de vreme la Cameră, ca sĕ le supună resoluțiunile luate deliberărilorŭ lorŭ.

## DIN AFARĂ.

Discursulŭ tronului împĕratului *Wilhelm II* este avorabilŭ comentatŭ de pressa germană „National Zeitung" laudă tonulŭ demnŭ și caracterulŭ pacînicŭ alŭ mesagiului și dice că cu atâtŭ mai străină apare *alarma de rĕsboiu* ce au dat'o oficioșii germanĭ dilele aceste. „Berliner Tagblatt" constată că acum mesagiulŭ face amintire și de *Anglia* ca de o putere amică și că numĕră și pe *Rusia* între puterile pacînice.

Organulŭ papalŭ „*Osservatore Romano*" scrie: „Deși suntemŭ de ordinarŭ binișorŭ informațĭ despre cele ce se petrecŭ în Vaticanŭ, nu putemŭ *nicĭ aproba nicĭ desminți* scirea, după care *Papa* în casulŭ unui rĕsboiu, la care ar lua parte activŭ Italia, ar voi sĕ *părăsescă Roma*. Credemŭ, că ne vomŭ apropia de adevĕrŭ, décă vomŭ dice, că în adevĕrŭ ar puté sĕ sosescă o di, când Papa, deși cu părere de rĕu, va parăsi Roma. Aaĕsta s'ar întâmpla, décă cerculŭ de ferŭ, cu care'lŭ încungiură guvernulŭ italianŭ, s'ar îngusta astfelŭ, încâtŭ Papei nu i-ar mai rĕmâné libertatea de a puté comunica cu lumea catolică."

Foiorŭ din Viena li-se telegrafézǎ din *Bucurescĭ*, că între conservatorĭ și guvernŭ s'a încheiatŭ unŭ compromisŭ și că alegerea lui Lascarŭ Catargiu ca președinte alŭ camerei este resultatulŭ acestui compromisŭ. Se vorbesce, că conservatorii generalulŭ Manu, Alexandru Lahovary, precum și liberalŭ-conservatorulŭ Vernescu vorŭ întra în cabinetŭ. Din România n'avemŭ încă nicĭ o scire detaiată.

## SCIRILE DILEI.

Din ținutulŭ Têrnavelorŭ primimŭ o corespondență, în care ni-se împărtășesce scirea, că Escelența Sa Metropolitulŭ dela Blașŭ *Dr. Ioanŭ Vancea* se ocupă cu multŭ interesŭ de *cestiunea îmbunĕtățirei sorții preoțilorŭ ruralĭ din archidiecesa Sa.* In scopulŭ acesta nĭ-se scrie, că Escelența Sa a emisŭ unŭ cercularŭ cătră întregŭ clerulŭ archidiecesanŭ, în care se dispune de o parte ca sĕ se însemne venitele reale și sigure ale tuturorŭ parochienilorŭ, ér de altă parte se pune în vederea clerului archidiecesanŭ contopirea séu fusionarea parochielorŭ vecine mai micĭ. Prin acésta, creându-se parochii mai marĭ, sórtea respectivilorŭ preoțĭ s'ar înbunĕtăți considerabilŭ în ceea ce privesce starea materială, așa că n'arŭ mai fi avisațĭ la micile ajutóre în banĭ, disponibile pentru preoțĭ, rĕmânêndŭ ca aceste ajutóre sĕ se dea în sume mai marĭ pentru acele parochii, pentru a căroră îmbunĕtățire nu s'a putută face nimicŭ pe calea fusionării.

* * *

Din Florența se anunță, că *principesa Koltzow-Masaltzky* născută *Ghica* a încetatŭ din viĕță. Principesa era cunoscută sub pseudonimulŭ *Dora d'Istria* ca o scriitóre însemnată.

Dora d'Istria séu principesa Elena Ghica s'a născutŭ la 22 Ianuarie 1828 în Bucurescĭ. E fiica principelui Valahie Mihailŭ Ghica. A studiatŭ în străinătate dela 1841—1848, s'a măritatŭ la 1849 după principele Koltzow-Massalsky și a trăitŭ mai multŭ în Italia. Scrierile ei se distingŭ prin pĕtrundere scientifică, prin vederĭ liberale și printr'unŭ talentŭ neobicĭnuitŭ de a înfățișa lucrurile. Cele mai principale scrierĭ suntŭ: „La vie monastique dans l'Eglise orientale" (a 2-a ediția 1858), „Les femmes en Orient" (1859), „Des femmes par une femme" (2 vol. 1864), „La Suisse allemande" (1856), „Excursions en Roumelie et en Morée" (2 părțĭ 1863) și altele. Perderea celebrei scriitóre române e adêncŭ simțită de toțĭ Românii.

* * *

*Biserica gr. or.* română din *Doboli inf.*, fiindŭ ruinată totalŭ, autoritatea politică de acolo a închis'o. Credincioșii acestei parochii isolate suntŭ în cea mai mare strîmtorare, neavêndŭ astădĭ nicĭ unde sĕ se róge lui Dumnedeu. Deși e lipsită comuna bisericéscă de orĭ-ce avere, în timpulŭ din urmă, cu tóte loviturile elementare din mai mulțĭ anĭ, poporulŭ acestei parochii, în unire cu zelosulŭ lorŭ preotŭ d-lŭ N. Puia, șĭ-a rădicatŭ scólă nouă, a sistemisatŭ salariul învĕțătorescŭ ș. a. cu jertfe extraordinare. Acum însĕ, în impregiurările actuale, când edificiulŭ lorŭ bisericescŭ nicĭ nu se mai póte repara, ci trebue didită biserică nouă, ér comuna bisericéscă, fiindŭ fórte sĕracă: poporulŭ românŭ din Doboli inf. numai prin contribuțiunile mărinimóse ale Românilorŭ póte scăpa din trista și critica posițiă în care se află. Intru câtŭ suntemŭ informațĭ, mai mulțĭ Românĭ din Brașovŭ au și contribuitŭ cu sume marĭ pentru edificarea bisericei din Doboli inf. Nu mai încape îndoială, că alții le vorŭ urma în acéstă nobilă faptă.

* * *

„Ilustrirte Zeitung" a publicatŭ în ultimulŭ ei numĕrŭ traducerea poesiei d-lui *Eminescu*: „Ce te legenĭ codrule".

* * *

Se pare, că *guvernulŭ francesŭ* s'a decisŭ a reveni asupra mĕsurei ce luase de a nu mai primi în șcólele militare pe *oficerii românĭ*. Astfelŭ „Românului" i se comunică, că pentru momentŭ consimte a primi pe tinerii A. Golescu în Saint-Cyr și pe Miclescu în șcóla de aplicațiă dela Fontainebleau.

* * *

„Elsasser Zeitung" anunță, că *doi preoțĭ catolicĭ* din diecesa Mețului *au fostŭ asentațĭ* pentru serviciulŭ militarŭ de trei anĭ în armata germană.

Nu cumva suntŭ Francesĭ acei preoțĭ? Atuncĭ ușorŭ se esplică lucrulŭ.

* * *

„Românulŭ" află, că guvernulŭ germanŭ a interdisŭ, în contra convențiunei esistente, importarea porcilorŭ din România în imperiu. O interpelațiune va fi adresată în acéstă privință.

* * *

Unŭ diarŭ opposițională din Rusciucŭ a publicatŭ următórea gravă scire: „D-lŭ *Muntov*, fostŭ prefectŭ alŭ vilaetului Rusciucŭ, în timpŭ câtŭ a statŭ în funcțiune, *ar fi gâtuitŭ* optŭ persóne din Stara-Zagora aruncându-le apoi în Dunăre". La acéstă scire, unŭ deputatŭ din orașulŭ Têrnova, Gradmaiof, a interpelatŭ guvernulŭ în acéstă privință. Casulŭ fiindŭ destulŭ de gravŭ, vomŭ ține în curentŭ pe cetitorii noștri.

## Din adunarea representanței comunei Brașovŭ.

Adunarea s'a ținutŭ în sĕptĕmâna trecută. Primarulŭ Franz de Brennerberg ca președinte a adusŭ la cunoscință că:

In luna Iulie s'au încassatŭ 1951 fl. 92 cr. vamă de pavagiu și 7400 fl. 64 cr. taxe de acsise ale orașului; în luna Augustŭ 2032 fl. 07 cr. vamă de pavagiu și 10.378 fl. 37 cr. taxe de acsise.

S'au acordatŭ ajutóre de câte 2 fl. pe lună Teresiei Boltesch, Sofie Beranek, Luisei Ulrich și Teresiei Blöss; ajutóre de câte 1 fl. pe lună celorŭ 5 copii minorenĭ ai lui I. Lupșanŭ din fondulŭ orășenescŭ pentru sĕracĭ.

Ca membri ai representanței au fostŭ chemațĭ suplenții de până acum I. Schäfer comerciantŭ, I. C. Panțu profesorŭ și Enric Scherg măcelarŭ.

In urma recursului comunei orășenescĭ Brașovŭ s'a redusŭ, prin sentința judecătoriei administrative financiare, echivalentulŭ competințelorŭ, dela 1 Maiu 1881 încóce pentru averea ei mișcătóre și nemișcătóre, în sumă anualŭ de 13,510 fl. la 7097 fl. 48 cr. pe anŭ și decĭ i-s'a ștersŭ din suma competințelorŭ de 90.067 fl. dela 1 Maiu 1881—31 Decemvre 1887 suma de 42,751 fl.

In casa de sănĕtate a orașului au fostŭ întrețĭnuțĭ în luna Septemvre 80, în luna Octomvre 81 neputincioșĭ și alienațĭ. Trei camere din acéstă casă s'au închiriatŭ cu 20 fl. pentru luna Octomvre institutului pentru bólele de ochĭ.

S'au încheiatŭ contracte pentru a se aduce cu carulŭ lemne de fagŭ pentru arsŭ în magazinulŭ de lemne orășenescŭ și anume 1488 metri cubicĭ din pădurea Branului, 3426 din a Apaței și 898 din a Crizbavului.

S'a primitŭ unanimŭ sĕ se ia: 1% după valórea proprietățilorŭ pentru petrecerea în cólele de posesiune cu ocasiunea moștenirilorŭ, cumpărărilorŭ, donațiunilorŭ ș. a.; 50 cr. pentru scóterea certificatelorŭ oficiale de dare de fiăcare jumătate de cólă; 1 fl. de fiăcare cólă pentru copii oficiale de pe cólele de posesiune. Acéstă decisiune, în urma căreia intră în cassa orașului 5000—6000 fl., o va presenta magistratulŭ spre aprobare locurilorŭ mai înalte.

S'a hotărîtŭ sĕ se arendeze taxele de têrgŭ și de statŭ în piĕță numai pe anulŭ 1889, ér în privința acsisului proiectatŭ (Thorakzise) pentru barieră, magistratulŭ a fostŭ însărcinatŭ a face proiectulŭ corĕspundĕtorŭ.

Propunerea magistratului d'a rĕmânea pe lângă esecutarea procederei de espropiare deja cerute cu privire la bașca mĕsarilorŭ (Tischlerzwinger), la grădina lui Dük și la pămêntulŭ spitalului femeilorŭ sĕrace, a fostŭ respinsă și amĕsuratŭ propunerei comitetului permanentŭ s'a decisŭ a se câștiga aceste pămênturĭ necesare pentru regularea stradelorŭ pe calea învoelei și decĭ a cumpĕra bașca mĕsarilorŭ cu prețulŭ de 10,000 fl. cerutŭ cassa generală de economii din Brașovŭ, grădina lui Dük cu 4000 fl. și partea respectivă din pămêntulŭ spitalului femeilorŭ sĕrace cu 1555 fl. 56 cr.

S'a încuviințatŭ unŭ creditŭ suplimentarŭ de 1700 fl. pentru îmbrăcămintea și echiparea organelorŭ oficiale; suma sĕ se acopere din economiile celorlalte titlurĭ de cheltuelĭ.

Pentru parțiala dĕrîmare a castelului din Branŭ, întreprinsă de militarĭ în 1876, comuna orășenéscă a primitŭ dela erariulŭ militarŭ o despăgubire de 16 mii 920 fl. și acéstă sumă a depus'o cu 5% la „Albina", așa că comuna, socotindŭ și interesele de 2291 fl. 23 cr., avea la disposițiune 19,211 fl. 23 cr., când a începutŭ sĕ-lŭ reconstruiască: Din acéstă sumă a cheltuitŭ pentru reconstruirea castelului 12,976 fl. 35 cr.; pentru restabilirea fântânei castelului 320 fl. 42 cr.; pentru supraveghiarea lucrărilorŭ, pentru o tablă comemorativă și pentru predarea lui în îngrijirea oficiului forestierŭ alŭ orașului 285 fl. 53 cr.; pentru regularea locului lui Honterus 2908 fl. 14 cr.; cu totulŭ 16,490 fl. 44 cr., așa că rĕmâne unŭ restŭ de 2720 fl. 79 cr. Acéstă sumă s'a avisatŭ cassei orașului sub titlulŭ „veniturĭ neprevĕdute".

Se aprobă cererea representanței comunei bisericescĭ gr. or. din Prundŭ d'a i-se lăsa o bucată mică de pămêntŭ lângă șcóla poporală română de acolo, obținêndu-se prin acésta și o regulare a stradei.

Se alege membru în comitetulŭ electoralŭ centralŭ archivarulŭ orașului Fridericŭ Stenner.

Se acordă unŭ ajutorŭ de câte 5 fl. pe lună din fondulŭ orășenescŭ pentru sĕracĭ celorŭ 6 copii minorenĭ ai vĕduvei predicatorului Tontsch, până ce vorŭ împlini etatea de 16 anĭ.

Propunerea d'a se înființa unŭ asilŭ de nópte pentru cei fără de adăpostŭ la poliția în cursulŭ celorŭ șese lunĭ dela Octomvre până la Martie din fiă-care anŭ s'a primitŭ, avêndŭ a-se înființa în contulŭ fondului orășenescŭ pentru sĕracĭ.

## Constituirea Reuniunei femeilorŭ române din Brașovŭ.

Reuniunea femeilorŭ române din locŭ îșĭ ține conformŭ statutelorŭ adunarea sa generală în fiecare anŭ în diua de 7/19 Noemvre, care di este diua onomastică a Maiestății Sale Impĕrătesei și Reginei nóstre Elisabeta, Patróna Reuniunei. Și în anulŭ acesta s'a ținutŭ Lunĭ în 7/19 Noemvre adunarea generală a Reuniunei, după ce Lunĭ diminéța s'a sĕvêrșitŭ în Biserica Sf. Niculae din Scheiu unŭ serviciu divinŭ pentru Maiestatea Sa Impĕrătésa și Regina nóstră, prea grațiósa patrónă a Reuniunei femeilorŭ române din locŭ. Adunarea a fostŭ convocată pe 3 óre în sala de desemnŭ a șcólelorŭ române, unde s'a întrunitŭ unŭ numĕrŭ fórte frumosŭ de membre.

Președinta Reuniunei, Dómna Agnesŭ Dușoiu, a accentuatŭ în puține cuvinte nobilulŭ scopŭ alŭ Reuniunei și a rostitŭ cuvinte călduróse pentru îndelungata viĕță și fericire a Maiestății Sale, Patrónei Reuniunei, și pentru prosperarea Reuniunei, care vorbire a fostŭ primită de adunare cu vii aclamațiunĭ.

După ce s'au pertractatŭ acele puncte ale ordinei dilei, carĭ au privitŭ socotelile Reuniunei, a urmatŭ alegerea Comitetului nou pe trieniulŭ 1888—1891. S'au alesŭ în Comitetŭ următórele 12 membre:

Elena Gaertner, Agnesŭ Dușoiu, Maria Zănescu, Areti Nemeșŭ, Elena Sotirŭ, Eufemia Chercĭ, Elena Voina, Elena Dima, Paraschiva Iosifŭ, Eufrosina G. Iónŭ, Elena Săbădénu și Polixena Ilasievicĭ.

După prescriptele statutelorŭ Comitetulŭ s'a și constituitŭ în presența adu-

---

crămĭ de bănuială, îi era nutremêntulŭ dilnicŭ. Postea și se ruga mereu.

Postulŭ și ruga în lipsa nĕdejdii este grea apăsătóre. Postulŭ și ruga Sfântului Ilie era de ĕstfelŭ.

Bĕtrânŭ, din cale afară bĕtrânŭ, era Sfântulŭ Ilie. Piciórele-i tremurau sub povara anilorŭ. Și elŭ încă nu cunoscea nădejdea. O durere adêncă i-se oglinda în față brăzdată de nenorocirile jélnice ale vieții.

Dumnedeu însĕ este mai milostivŭ de câtŭ cum ar gândi omulŭ. Dumnedeu s'a miluitŭ și asupra Sfântului Ilie. Unŭ mare trosnetŭ s'a făcutŭ. Și ca din seninŭ o căruță înhamată la cai de focŭ s'a pogorîtŭ pe pămêntŭ, ca sĕ mi-lŭ iée pe Sfântulŭ Ilie și sĕ-lŭ ducă în ţéra în care flórea nu ofilesce și durerea-i cunoscută numai din pomenire.

In ceriu sosirea Sfântului Ilie a pricinuitŭ bucuriă mare.

I-s'a datŭ fulgerulŭ și trăsnetulŭ spre mănuire.

Ér ca sĕ năpustéscă diavolulŭ ce l'a împinsŭ la sĕvêrșirea omorului gróznicŭ, elŭ este purtatŭ în căruța înhămată la doi cai de focŭ de-asupra norilorŭ, de unde elŭ plesnesce mereu cu sbiciulŭ sĕu de flacărĭ trăsnetŭ și fulgerŭ pe pămêntŭ, căcĭ dór-dór a isbuti a alunga diavolulŭ din lume, pe acestŭ ispititorŭ fără milă alŭ bieților ómenĭ.

Vĕdêndŭ Sfântulŭ Ilie, că nu e chipŭ de scăpare de ligióna asta vrășmașă ómenilorŭ, a cerutŭ lui Dumnedeu: „Dă-mĭ, Dómne, împuternicire, ca sĕ lovescŭ cu atâta tăriă în diavolulŭ ălŭ urîtŭ de orĭ ce ființă omenésca, ca însușĭ scaunulŭ Sfinției Tale încă sĕ se clătéscă!"

Pentru cererea asta nesocotită Dumnedeu a sĕcatŭ mâna cea dréptă a Sfântului Ilie; căcĭ dóră este Domnulŭ lumei și nu o sĕ sufere stricarea planului croitŭ încă din vecĭnicie.

Sfântulŭ Ilie totŭ nu șĭ-a perdutŭ nădejdea. Căruța lui înhămată la caii cei de focŭ durduesce de-asupra norilorŭ în trécĕtulŭ ei repede, ér elŭ plosnesce mereu fulgerŭ și trăsnetŭ din sbiciulŭ sĕu de focŭ. Munții se clătină de puterea cea mare. Omulŭ nu cutéză sĕ'șĭ ridice ochii la ceriu, ma celŭ din urmă verme tremură decâte-orĭ Sfântulŭ Iliă ia în gónă pe celŭ necuratŭ.

V. V.

nării generale, alegêndu'şĭ de preşedintă pe Dómna Agnesŭ Duşoiu.

Neputêndu-se Lunĭ termina ordinea ḑilei, s'a amânatŭ continuarea adunării generale pe a treia ḑi, Mercurĭ în 9/21 l. c., când s'au şi pertractatŭ tóte obiectele puse la ordinea ḑilei.

## Afacerea comasărei în Ungra.

Afacerea comasaţiunei în Ungra a intratŭ într'o nouă fasă. Ungrenii voiescŭ orĭ sĕ'i adune pamênturile lui Depner, care a cerutŭ comasarea, în celŭ mai bunŭ locŭ, orĭ, de nu se va puté acésta, deórece proprietarii de acolo nu suntŭ dispuşĭ a face schimbŭ, sĕ le cumpere cu preţulŭ de 8000 fl., cerutŭ, cum se ḑice, de Depner, în speranţă că în modulŭ acesta vorŭ scăpa de comasare.

Corespondentulŭ din Cohalmŭ alŭ foiei „Sieb. deutsch. Tgblatt“ nu crede că vorŭ folosi aceste proiecte şi nicĭ recursulŭ ce se plănuiesce a-se face, ba în casŭ de neisbutire, ceea ce e probabilŭ, numai se va strica causei.

„Căcĭ admiţêndŭ, — ḑice elŭ, — că Depner, care de altmintrelea se află în România, se înduplecă a'şĭ vinde pămênturile şi a-şĭ retrage cererea sa, — câtŭ timpŭ vorŭ fi scutiţĭ Ungrenii de temerea lorŭ pentru comasare? Până când alţĭ proprietarĭ de pămêntŭ vorŭ veni la idea sĕ facă capitalŭ din acéstă temere şi sĕ amenințe pe conlocuitorii lorŭ din comună cu comasarea, în casŭ când nu'şĭ vorŭ vinde cu preţŭ bunŭ pămênturile orĭ nu vorŭ fi adunate în celŭ mai bunŭ locŭ. Şi cine sĕ plătéscă banii? Şi décă mai mulţĭ Ungrenĭ refusă a plăti suma 'ce se vine pe ei, ce se'ntêmplă atuncĭ? Nu, astfelŭ de planurĭ nu se potŭ esecuta, şi décă s'arŭ esecuta, urmările lorŭ arŭ fi nenorocite pentru comună.

„De aceea orĭ-care le voiesce binele Ungrenilorŭ, sĕ'i sfătuiască a se împretini cu adunarea la unŭ locŭ a pămênturilorŭ şi a face totŭ posibilulŭ ca, după-ce suntŭ acum potoliţĭ, acéstă adunare a pămênturilorŭ sĕ devină câtŭ mai curêndŭ unŭ faptŭ împlinitŭ. Chiar mai mulţĭ dintre ei s'au esprimatŭ, că „décă i-ar fi silitŭ guvernulŭ la comasare, s'ar fi învoitŭ fără a murmura, dér ca unuluĭ singurŭ sĕ facă acésta, îi supĕră şi voescŭ sĕ'i arate, că ei nu voiescŭ ca elŭ ş. a.!“

Dér décă bieţii ómenĭ vorŭ da totŭ ce e mai bunŭ din pămênturĭ proprietarilorŭ mai marĭ, carĭ voescŭ comasarea, cu ce rĕmânŭ ei sĕrmanii? Cu mlaştinile şi cu pămênturile cele sĕcĭ?

## Intêmplărĭ diferite.

**Focŭ.** In Porceştĭ a arsŭ şura lui Niculae Cantora împreună cu bucatele din ea şi cu instrumentele agricole, precum şi unŭ grajdŭ. Paguba e de 203 fl. — In Zlatna a arsŭ coperişulŭ casei lui Avramŭ Moldovanŭ. Paguba e de 25 fl.

**Furtŭ.** Pe când tăia lemne în pădure servitorulŭ lui Niculae Popŭ din Şinca, i s'au furatŭ din carŭ, care se afla la vr'o 50 paşĭ depărtare, hamurile în preţŭ de 15 fl.

**Falsificatorĭ de banĭ.** In comuna Varfalĕu lângă Turda s'a descoperitŭ o bandă de falsificatorĭ de banĭ, care fabrica băncuţe de 10 şi 20 cr. Gendarmeria a găsitŭ şi maşina şi a confiscatŭ o mare mulţime de monede false. Falsificatorii au fostŭ toţĭ arestaţĭ: ferarulŭ Franz Molnar, ţĕranulŭ Franz Toth şi soţia sa. Suntŭ urmăriţĭ şi alţĭ complicĭ. Acéstă bandă e a patra în acelŭ ţinutŭ în cursŭ de 10 anĭ.

**Afurisita de beţiă.** Unŭ locuitorŭ din Vecerdea ridicase din Agnita 164 fl., cu unŭ libretŭ de depunerĭ. Până sĕ ajungă acasă, dispărură din buzunarulŭ hainei şi banii şi unŭ libretŭ de depunere a 35 fl. Păgubaşulŭ îşĭ făcuse pré bună dispositiune.

## Congresulŭ de tuberculose.

Raportulŭ d-lui Dr. Z. Petrescu asupra lucrărilorŭ întêiului congresŭ pentru studiulŭ tuberculosei, ţinutŭ la Parisŭ dela 25—31 Iulie 1888.

(Urmare.)

Faptele relatate de către Chauveau, Villemin şi Torquomian confimă acéstă lentoare a tuberculisaţiunei în urma înţepăturilorŭ anatomice dela ftisicĭ séu în urma inoculaţiunilorŭ prin dermŭ.

In ceea ce concerne generalisarea infecţiunei tuberculóse prin sânge, prin transfusiunea de sânge dela unŭ individŭ afectatŭ la unŭ individŭ sănĕtosŭ, Jannel din Toulouse a probatŭ prin esperimente pe animale că, după 16 óre, o transfusiune făcută la animale, le-a infectatŭ pe câteşĭ 4; pe când după inoculaţiunile făcute cu virus direct în peritoneu la 54 iepuraşĭ, 25 din ei se găsescŭ sănĕtoşĭ. După transfusiunea de sânge vênosŭ la 3 animale, numai unulŭ a sucombatŭ tuberculosŭ şi, în fine, după inoculaţiunile făcute la 5 animale cu sângele adunatŭ de prin tuburile de experimentaţie, în carĭ şeduse mai multŭ timpŭ şi prin urmare se credea a fi mai virulentŭ, numai unulŭ din aceste 5 animale a devenitŭ tuberculosŭ. Din tóte aceste cercetărĭ se póte conchide:

1) Că repediciunea tuberculisărei depinde de specia animalului asupra căruia se experimentéză, de loculŭ prin care se întroduce bacilulŭ în organismŭ şi de vehicululŭ în care se află acestŭ bacilŭ în timpulŭ întroducerei.

2) Că bacilulŭ lui Loch se găsesce într'o astfelŭ de stare de diluaţiă în sângele animalului tuberculosŭ, încâtŭ de multe orĭ inoculaţiunile parţiale suntŭ inofensive.

3) Că pentru a obţiné unŭ resultatŭ positivŭ este de trebuinţă a se inocula o mare cantitate de sânge dela unŭ animalŭ tuberculosŭ.

4) Că prin cura de sânge próspĕtŭ, beutŭ chiar la abatoriu, se póte favorisa transmiterea tuberculosei dela animalŭ la omŭ. Arloing crede, că numai sângele de capră şi de mielŭ ar putea fi utilisatŭ în acestŭ scopŭ, fără nicĭ o temere de transmitere a bacilului tuberculosŭ.

Despre contagiunea tuberculosei dela unŭ animalŭ la altulŭ, Thierry din Auxerre a relatatŭ unŭ faptŭ din care reese, că bacilulŭ lui Koh se póte transmite între animale, şi prin vasele în carĭ li se dă de mâncatŭ şi de bĕutŭ. Prin acéstă contagiune bucală, combătută de către Valude, Thierry a esplicatŭ frecuenţa tuberculosei la vacĭ şi raritatea ei la viţei, căcĭ după observaţiunile lui Malvoz, Bang din Copenhaga şi Vae-Herstein din Belgia, tuberculosa hereditară la animale este fórte rară. In Danemarca, ḑice Bang, din 1165 veterinarĭ, carĭ au fostŭ întrebaţĭ, numai 32 mĭ-au afirmatŭ că au constatatŭ esistenţa tuberculosei la viţeii noi născuţĭ. In Belgia, ḑice Van Herstein, se găsesce o vacă tuberculósă la 100 vacĭ sănĕtóse, pe când printre viţei nu se vede decâtŭ unŭ tuberculosŭ la 650 sănĕtoşĭ. Arloing, Galtier şi Solles au relatatŭ mai multe experienţe făcute pe epurĭ şi pe purcei de India, din care reese, că transmiterea tuberculosei dela mumă la fĕtŭ pare a exista, ea este însĕ departe de a fi comună; că tuberculosa ereditară este tardivă, nu se desvoltă în etatea copilărescă şi că tuberculosa esperimentală are unŭ mersŭ multŭ mai repede.

*II. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela animalŭ la omŭ.*

Căile prin carĭ tuberculosa se póte transmite dela animalŭ la omŭ suntŭ: calea digestivă (carnea şi laptele ingeratŭ) şi calea cutaneă séu sub-cutaneă.

Despre pericolele la carĭ expune pe omŭ carnea şi laptele animalelorŭ tuberculose a vorbitŭ Arloing, Nocard, Bang, Van, Hutten, Butel, Dejive şi alţĭ mulţĭ medicĭ veterinarĭ. Din experienţele făcute de către mai toţĭ aceştĭ veterinarĭ resultă, că carnea şi laptele animalelorŭ tuberculose suntŭ vehiculele cele mai slabe prin care se transmite baccilulŭ lui Koch dela animalŭ la omŭ: viscerile séu măruntaele animalelorŭ de consumaţiă suntŭ vehiculele cele mai energice de transmisiune. De aci putemŭ conchide, că obiceiulŭ de a mânca ficatulŭ, stomachulŭ, creerii, rinichii, splina, plămânii şi ganglionii limfaticĭ dela animalele de consumaţiă, póte fi fórte periculosŭ sănĕtăţei.

Nocard crede, că laptele dela vite tuberculose s'ar puté sterilisa printr'o ferbere prelungită şi prin urmare s'ar puté utilisa pentru hrana unorŭ animale domestice; căcĭ o căldură de 85% ucide baccilulŭ lui Koch şi prin urmare împedecă tuberculisaţia prin tubulŭ digestivŭ în urma alăptărei cu lapte bine fertŭ. Ca mĕsură profilactică generală se impune dér ferberea prealabilă a orĭcărui lapte înainte de consumare. După Nocard, laptele celŭ mai puţinŭ periculosŭ, din acestŭ punctŭ de vedere, ar fi acela de capră, fiindŭ că acestŭ animalŭ nu se tuberculiséză lesne. Pe basa acésta, Nocard a susţinutŭ scóterea de consumaţiă şi distrugerea séu arderea numai a viscerilorŭ animalelorŭ bănuite de a fi atacate de tuberculosă, ér laptele acestora sĕ fiă întrebuinţatŭ ca alimentŭ pentru animale numai după o fierbere prelungită şi bine supraveghiată.

Cu tóte acestea, congresulŭ, basatŭ pe faptele experimentale ale lui Arloing, Chauveau şi Vallin, a votatŭ ca tuberculosa sĕ fiă înscrisă în legile sanitare printre bólele infecţióse şi ca tóte părţile unui animalŭ atinsŭ de tuberculosă sĕ fiă scóse din consumaţiă şi distruse orĭ-carĭ ar fi fostŭ gravitatea séu întinderea lesiunilorŭ tuberculose găsite asupra acestui animalŭ.

Calea cutaneă prin care s'ar puté introduce baccilulŭ dela animalŭ la omŭ este calea inoculaţiunei prin înţepăturĭ, în timpulŭ operaţiunilorŭ, autopsielorŭ şi disecţiunilorŭ. Acéstă inoculaţiune însĕ este fórte lentă şi câte odată chiar limitată, după cum au probat'o casurile citate de Chauveau, Villemin şi Torquomian. (Va urma.)

## Tutunŭ şi fumatŭ.*)

(Din cartea „Merinde dela şcólă“, de Dr. *Georgiu Popa.*)

(Fine.)

Acum ne întrebămŭ, frumosŭ este fumatulŭ şi de cuviinţă? Rĕspunsulŭ e uşorŭ. Priviţĭ la fumătorulŭ cum scuipă necontenitŭ. Scuipirea e greţósă. Omulŭ de cuviinţă nu scuipă în societate, în chilie, nicĭ pe stradă până póte încungiura. Cu cei morboşĭ cautŭ sĕ avemŭ indulginţă. Sĕ va ḑice, că nu toţĭ fumătorii scuipă; însĕ după ce scimŭ cum că la toţĭ fumatulŭ produce şi desface din gâtŭ şi din nasŭ flegmă şi mucosităţĭ, întrebămŭ că acele deslipiturĭ, décă nu le-au scuipitŭ, unde s'au dusŭ? Voi mĕ înţelegeţĭ...

Cautŭ sĕ ne dămŭ socótă şi de interesele economice. Celŭ mai sĕracŭ fumătorŭ din comună încă speséză baremĭ 3 crucerĭ la ḑi, facŭ 90 de crucerĭ în o lună, séu la anulŭ 10 florinĭ 80 de crucerĭ. Cu acei banĭ putea sĕ-şĭ cumpere doi purcei în Juniu. Avemŭ multe prunete. Prunele cad din Juniu până în octomvre, întêiu cele rele séu cânescĭ apoi cele verminóse. Putredescŭ pe sub prunĭ. Acei purcei le-arŭ culege şi s'ar îngrăşa. Sciţĭ proverbiulŭ „porculŭ are anĭ în gură“, va sĕ ḑică, unŭ purcelŭ nutritŭ bine, curêndŭ e mare şi grasŭ. Acum, cine are doi porcĭ graşĭ la crăciunŭ, nu mai e sĕracŭ. Dér suntŭ locuitorĭ carĭ speséză pentru tutunŭ 2—3 florinĭ în puţine ḑile, şi ce se alege? Fumŭ şi éră fumŭ, şi ierĭ şi alaltă-ierĭ, astăḑĭ încă, până amŭ spesaţŭ unŭ capitalŭ mare. Omule, stăi locului şi flueră a pagubă!

Sĕ nu vĕ amăgiţĭ a spune, că dóră agricultorulŭ, care a produsŭ tutunŭ, are folosŭ. Tutunulŭ stórce agrii. Iohnston, chemicŭ anglu, arată teritorii marĭ, ce au rĕmasŭ neproductive, sterpe.

In fine sĕ vĕ spunŭ părerea unui renumitŭ autorŭ francosŭ, Iuliu Michelet. Ne pune în vedere lumea classică romană, evulŭ vechiu, cu oratorii, poeţii, bărbaţii de statŭ, beliducii, filosofii de atuncĭ şcl. După întunereculŭ evului mediu, vine epoca de renascere la sciinţă şi cultură, aducêndŭ cu sine éraşĭ ómenĭ marĭ şi de admiratŭ, deşi atuncĭ nu era tipariu, învĕţătura a fostŭ scumpă pentru o carte se cerea preţulŭ unei averĭ. Insĕ astăḑĭ învĕţătura e gratuită, că parochia solvesce pentru toţĭ, éră cărţile suntŭ lesne, unele vi se dau donurĭ, apoi hărtiă căpĕtaţĭ de ajunsŭ, totuşĭ nu avemŭ acuma ómenĭ de acei marĭ ca în lumea vechiă şi în epoca de renascere, decĭ uimiţĭ ne întrebămŭ, că unde e causa? Rĕspundŭ faptele, că precum s'a lăţitŭ fumatulŭ la singuraticele naţiunĭ, şi cu acesta sĕrăcia şi înveninarea, aşa a scăpĕtatŭ puterea virilă, bărbăţia, din sinulŭ naţiunilorŭ. Bărbaţĭ fumătorĭ, născuţĭ din părinţĭ fumătorĭ, după atâte înveninărĭ suntŭ o slabă speranţă de cultură şi de progresŭ. Spaniolii scăpĕtară mai întêiu, pasŭ de pasŭ cu dedarea lorŭ la fumatŭ, şi acum se ducŭ Turcii, că suntŭ cei mai marĭ fumătorĭ în totŭ orientulŭ.

In vederea acestora s'a începutŭ astăḑĭ o lucrare nóuă, este că bărbaţĭ de sciinţă culegŭ date, sĕ demustre cu aspra evidenţă, că tutunulŭ e veninŭ, ce slăbesce memoria, conturbă nutrirea şcl. In fruntea lorŭ e renumitulŭ Francesŭ Dr. A. Galopin, cu afirmaţiunea înspăimântătóre, că se stinge aceea familiă, care a numĕratŭ în sinulŭ sĕu patru generaţiunĭ de fumătorĭ.

Óre de ce fumă cine-va?

*) Urmare diu nr. 248.

## DIVERSE.

**Institutulŭ Pasteur din Parisŭ,** creatŭ prin munificenţa statelorŭ şi cu deosebire a suveranilorŭ pentru studiulŭ morburilorŭ epidemice şi celorŭ credute până astăḑĭ de necurabile, s'a deschisŭ cu mare solemnitate. Pasteur şĭ-a încheiatŭ cuvêntarea sa de deschidere cu o alusiune la contrastulŭ luptei de o parte de distrugere, nimicire, de altă parte de conservare a seculului nostru accentuândŭ însĕ, că „sciinţa francesă, ascultândŭ numai de preceptele umanităţii, va căuta sĕ prelungéscă firulŭ vieţii omenescĭ.“

### Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 24 Noemvre st. n. 1888.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.38 | Vênd. | 9.40 |
| Argintŭ românescŭ . | „ | 9.30 | „ | 9.35 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 9.63 | „ | 9.66 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 10.92 | „ | 10.95 |
| Imperialĭ . . . . . . . | „ | 9.92 | „ | 9.95 |
| Galbinĭ . . . . . . . | „ | 5.70 | „ | 5·72 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 122.— | „ | 123.— |
| Discontulŭ . . . . | 6½—8% pe anŭ. | | | |

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Noemvre st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 100.85 |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . . | 91.95 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 144.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 98.30 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 117.— |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . . | 104.50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.10 |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | 104.50 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . . | 140.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare . . . | 877.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. . | 300 50 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. . | 306.20 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . | 5.77 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . . | 9.64 |
| Mărcĭ 100 imp. germane . . . . . | 59.77½ |
| Londra 10 Livres sterlinge . . . . | 121.95 |
| Renta de aurŭ austriacă . . . . . | 109.75 |

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

ad. Nr. 392—1888.
a. f. sc. gc.

# Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de alŭ II-lea învĕţătorŭ la şcóla gr. cat. din Leşiu se escrie prin acésta concursŭ cu terminulŭ de 16 Decemvrie 1888 st. n.

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: 150 fl. v. a. de primitŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scolasticŭ gr. cat. a Leşiului, apoi cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ trebuinciόse.

Concurenţiĭ vorŭ avé a documenta etatea lorŭ, serviciulŭ de pănă acum, cualificaţiunea de învĕţătorŭ şi din limba maghiară.

Suplicele se vorŭ înainta pănă la terminulŭ statoritŭ senatului scolasticŭ gr. cat. din Leşiu p. u. Oláh Sztgyörgy.

Dela inspectoratulŭ scolasticŭ districtualŭ gr. cat.

Năsĕudŭ, 17 Noemvre 1888.

Gregoriu Moisilŭ,
Vicarŭ foraneu.

191,3—1



# Anunţŭ.

In o cancelariă advocaţială se caută unŭ scriitorŭ cu scrisóre frumósă şi legibilă, care scie a scrie şi dictando în limba română şi maghiară. **Salariu 20 fl. v. a. pe lună şi cuartirŭ liberŭ.** A se adresa la *Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.*

190,3—3